

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 17. december 2024
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Mie Hedengran Helander
Sagsnr.: 2024-15353
Dok.: 3526959

Besvarelse af spørgsmål nr. 253 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 253 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 19. november 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Morten Holland Heide

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 253 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, om det er tilfredsstillende, at Retslægerådet indstiller anbringelse på en psykiatrisk afdeling, når to psykiatriske overlæger anbefaler noget andet? Og mener ministeren, at en psykiatrisk anbringelse er tilfredsstillende i forhold til en demens?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten vedrørende den konkrete sag. Rigsadvokatens udtalelse fremgår af vedlagte bilag. Da udtalelsen indeholder oplysninger om enkeltpersoners private forhold, bedes bilaget holdt fortroligt.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet desuden indhentet en udtalelse fra Retslægerådet, der har oplyst følgende:

”Retslægerådets opgave er at afgive lægevidenskabelige og farmaceutiske skøn til offentlige myndigheder i sager om enkeltpersoners retsforhold. Anklagemyndigheden kan bl.a. anmode rådet om en udtalelse om den sigtedes eller tiltaltes mentale forhold, herunder en vurdering af hvorvidt straf eller andre typer af foranstaltning er formålstjenlig.

Når Retslægerådet får forelagt en sådan sag, vurderer rådet, om den pågældende ud fra en lægefaglig vurdering er omfattet af persongruppen i straffelovens § 16. Hvis dette er tilfældet, vurderer rådet, om en særforanstaltning er formålstjenlig til at forebygge yderligere lovovertrædelser. Retslægerådet anvender som det klare udgangspunkt de særforanstaltninger, der fremgår af Rigsadvokatmeddelelsen om psykisk afvigende kriminelle af 30. august 2022.

Retslægerådet fortager sin lægefaglige vurdering på baggrund af et helhedsbillede ud fra sagens akter, herunder retspsykiatriske erklæringer. Retslægerådet kan foretage et andet lægefagligt skøn end den læge, der har udarbejdet en mentalerklæring i sagen.

Demens i svær grad anses lægefagligt som en sindssygdom i straffelovens forstand. Hvis den sigtede eller tiltalte er dement, kan den pågældende således henføres til persongruppen omtalt i straffelovens § 16. Hvis domstolene finder, at den pågældende var utilregnelig på gerningstidspunktet på grund af sindssygdom, straffes denne ikke. Domstolene kan i stedet vurdere, at den pågældende skal idømmes en foranstaltning,

hvis det skønnes formålstjenligt. Det er op til domstolene at afgøre, om de vil følge Retslægerådets anbefaling til foranstaltning eller idømme en anden foranstaltning. Retslægerådets anbefaling er således alene vejledende.

Når Retslægerådet anbefaler en foranstaltning, lægger rådet udover behandlingsmæssige overvejelser også vægt på, om den pågældende vurderes at kunne udgøre en potentiel fare for omgivelserne, og hvordan risikoen for fremtidig personfarlig adfærd mest sikkert kan imødegås. Hvis rådet vurderer, at der er risiko for yderligere lovovertrædelser, tillægges det i betragtelig grad betydning ved rådets anbefaling af foranstaltning. Rådets anbefaling til foranstaltning beror således både på hensynet til den tiltaltes behov, mulighederne for behandling og hensynet til den pågældendes omgivelser.

Hvis domstolene idømmer en særforanstaltning, skal det påses, at den ikke opretholdes i længere tid og videre omfang end nødvendigt. Det følger af straffelovens § 72, stk. 1, at dette påhviler anklagemyndigheden. Særforanstaltningen kan herefter fastholdes, ændres eller ophæves af domstolene, jf. straffelovens § 72, stk. 2, 1. pkt.

Domstolene kan tage stilling til ændring af en særforanstaltning efter anmodning fra den dømte, bistandsværgen, anklagemyndigheden, institutionens ledelse eller kriminalforsorgen. Det påhviler anklagemyndigheden at sørge for, at en anmodning om ændring af den idømte foranstaltning snarest muligt indbringes for retten.”